

Lã m gã- Ä'á»f há°jn chá°ç yá°ç u tá»' mãª tã-n trong thá»±c hã nh tã-n ngÆ°á»jng thá»• Má°«u hiá»†n

Äªng gã³p cá»§a Vã© Thanh Lá»ch
22/02/2017

Làm gì Ä hjn chç yç u tñ

mê tín trong thñc hành tín ng°áng thÝ M«u hiçN nay

* Vi Thanh LËch

Thñc hành tín ng°áng thÝ M«u Tam phç là hojt Ùng diãN ra phÕ biçN trong Ýi sÑng sinh hojt tâm linh cçạ ng°Ýi ViçT lâu nay, ngày 1/12 vëa qua ã °ác

UNESCO công nh-n là di sËn v n hóa phi v-t thã jì diçN cçạ nhân lojì.

Không thã phç nh-n nhñng nét 1p trong nghç thu-t diãN

x°Üng dân gian này, tẽ âm nhç, vi jò, trang phác, jò câ çn không gian diãN

ra nghi Iã Äu °ác chu©n bË rñt công phu, phñi kçt hãp hài hoà thành mùt chËnh thã thÑng nhñt.

Ä

Nhñng ng°Ýi trñc tiçp diãN x°Üng và nhñng khán giË

xung quanh hí dù muñn hay không, cing ang tham gia vào mùt ch°jng trình nghç

thu-t dân gian -c biçT, và chính hí là ng°Ýi trñc tiçp ho-c gián tiçp, l°u giì

lì nhñng giá trË tinh tuý nhñt cçạ làn içu chçu v n, cçạ vi içu dân gian, cçạ

trang phác truyãN thÑng...

Tuy nhiên, có mùt thñc tiç r±ng hçu hçt nhñng ng°Ýi

tham gia nghi Iã thñc hành tín ng°áng thÝ M«u Tam phç lâu nay không ngh) nh° v-y.

Ng°Ýi viçt bài này ã tham dĩ không ít các buÕi Iã, có nhñng buÕi diãN ra thâu

êm suñt sáng, có nhñng buÕi b°t ãu tẽ tinh mç çn cuñi ngày, có nhñng ng°Ýi

thñc hiçN nghi Iã (tjm gñi là) chuyên nghiçp (ó là các thanh Óng hành nghã

thày cúng, xem bói...), có nhñng ng°Ýi (tjm gñi là) không chuyên (hí là nhñng

ng°Ýi mà theo các thầy bói là có c n duyên vÙi các vË thçN linh ho-c có nghiçp

ch°Üng tẽ kiçp tr°üc nên phËi mang thân thã mình hiçN dâng cho thçN linh vã ngñ

Óng, nh-p thç, Ä các vË thçN vÙi séc mìnñ vô biên cçạ mình có thã giúp hí giË

trẽ nghiçp ch°Üng ho-c gá bí c n duyên Ä cuËc sÑng thñc tçì °ác "thu-n

buOm xuôi gió").

Có nhñng buÕi Iã mà ng°Ýi éng thanh Óng tiêu tñn

hàng tr m triçu Óng Ä dâng Iã lên các vË thçN linh và phát IÙc phát tài cho

chúng sinh, cang nhñng gia ình khá giË Iã cang IÙn vì hí cho r±ng tài IÙc mà hí

có °ác trên trçN gian là do các vË thçN linh °u ái mang tÙi, vì thç, hàng n m

phËi mang dâng cúng thçN linh và chia sÙt cho bách tính. Nç u bñ qua nhñng khoËn

tiêu tñn vào vàng mã thì ây cing là mùt ý ngh)a tñt trong nghi Iã này.

Có nhñng buÕi Iã mà ng°Ýi éng hçu dù rñt nghèo túng

cing phËi cñ vay m°ãn tiãN Ä thñc hiçN vì "nh° IÝi thày phán, không hçu s½

bË quã phj, s½ luôn g-p tai hoj trong cuËc Ýi". Không ai kiãM chéng °ác

h° thñc thç nào sau nhñng phán truyãN ÿy, nh°ng nhñng ng°Ýi nghèo vÙi °üc muñn

cháy bñng °ác thoát khñi cuËc sÑng khó kh n cing g°ng séc thñc hiçN nghi Iã.

Mùt màn khá thú vË mà hçu hçt nhñng ng°Ýi tham dĩ nghi

Iã này Äu rñt thích thú, ó là màn phát IÙc. Nhñng Óng tiãN th-t °ác phát t-n

tay ho-c ném tung lên trÝi cho "chúng sinh" nh-t ã xua tan nhñng mçT

mñ cçạ ng°Ýi dĩ Iã khi phËi théc thâu êm ho-c nhËn n cË ngày Ä phác Iã.

Có oàn cung v n sau mùt buÕi Iã ç 36 giá ã thu vã mxi

ng°Ýi tẽ 4 çn 6 triçu Óng, th-m chí nhiãu hjn nç u thanh Óng là ng°Ýi giàu

có. ó là ch°a kã çn các ghç hçu dâng làm nhiçm và nâng kh n sía túi, phác và kh n

áo sau mxi phiên giãng Óng cçạ 36 vË thçN linh, rÕi các vË thç nhang cíã Än...

Vô hình chung, ã hình thành mùt bù ph-n ng°Ýi sÑng b±ng

nghã hát v n, hçu dâng, viçt sÙ, khñn Iã. Còn các thanh Óng (tjm gñi là)

chuyên nghiçp có thã sÑng sung túc nhÝ vào sñ dâng cúng cçạ các con nhang ç tí .

Dã thçy r±ng, ranh giÙi giĩa nét v n hoá truyãN thÑng

trong thñc hiçN mùt nghi Iã tâm linh vÙi viçc mê tín dË oan là rñt mong manh,

vì v-y, Á ra và thực hiện các giải pháp hiện tại để tin tưởng là
 iáo không dãn dãn. Theo quan sát và trải nghiệm thực tế nghi lễ này, tác giả
 xuýt mặt sẽ giải pháp sau:

Thứ nhất, về phía các nhà quản lý xã hội, cần có ý kiến
 tuyên truyền bằng nhiều hình thức và nội dung phong phú, linh hoạt, sáng tạo
 nâng cao nhận thức của cán bộ, công viên và nhân dân về nghi lễ thực hành tín
 ngưỡng thờ Mẫu, xác định đây vừa là sinh hoạt văn hóa dân gian hội tụ nhiều giá
 trị nghệ thuật truyền thống tốt đẹp, vừa là nghi lễ tâm linh nhằm thỏa mãn nhu
 cầu sinh hoạt văn hóa tinh thần của nhân dân.

Tên có định hướng đúng đắn trong công tác tuyên truyền,
 văn hóa nhân dân thực thi nghi lễ văn minh, lành mạnh, tiết kiệm, hướng đến những
 giá trị nhân văn tốt đẹp của nghi lễ như thờ cúng niếm tin, tình yêu thương
 bác ái nhân hậu, sẵn sàng chia sẻ và dâng hiến... cho con người.

Thực thi các biện pháp quản lý nhà nước cần chú ý
 di sản văn hóa trong thực hành nghi lễ, chấp hành nghiêm chỉnh pháp hành nghi lễ
 nghi lễ tham gia toàn cộng đồng, những thanh niên...

Ban hành các quy định về tổ chức thực hiện nghi lễ thực
 hành tín ngưỡng thờ Mẫu tại các địa phương, các phục vụ hiện tại tung tiễn khi phát
 lộc, nghiêm cấm dâng cúng, đốt vàng mã, quy định thờ tự gian, thờ tự lễ
 bủi bủi, quy định về sí dâng lễ, lễ hát, lễ múa, trang phục phù hợp với
 nghi lễ truyền thống...

Có chính sách quản lý chặt chẽ hoạt động cúng lễ tại
 các địa phương nhân. Có ý kiến thực hiện tuyên truyền, giáo dục, văn hóa những
 người hành nghi lễ thờ bói, thờ cúng, các ông Ông bà cần tuân thủ các quy định
 của pháp luật và thực hiện tâm phúc của những người "đạo" và
 "có khế n ng" thực hiện việc tâm linh.

Thứ hai, về phía những nhà nghiên cứu văn hóa, cần khuyến
 khích hoàn thiện và phát triển những tài liệu nghiên cứu về tín
 ngưỡng thờ Mẫu Tam phủ cũng như nghi thức thực hiện nghi lễ hội
 đồng, tên xây dựng và định hướng cho nhân dân thực hiện nghi lễ phù hợp với phong
 tục tập quán và lễ nghi, thành kính, chu đáo mà vừa thu hút tín đồ cho nhân
 dân trong thực hiện nghi lễ.

Có những dẫn báo về khế n ng tốt tại, phát triển và
 giao thoa, tiếp biến của nghi lễ cùng với sự phát triển kinh tế, xã hội
 xuýt những giải pháp giữ gìn, phát huy giá trị tích cực, hiện tại để tin
 tưởng góp phần thực hiện văn minh trong thực hiện sinh hoạt tín ngưỡng, tâm linh.
 Thứ ba, về phía những người tham gia nghi lễ thực hành
 tín ngưỡng thờ Mẫu, cần nhận thức sâu sắc đây là một sinh hoạt văn hóa tinh thần,
 có ý nghĩa trong việc giải tỏa phần nào những căng thẳng tâm, góp phần làm thay
 đổi tâm trạng, tinh thần theo hướng tích cực, tên không có n-ng v n Á cầu
 xin, mua lễ trong việc hành lễ.

Không ngừng tìm tòi, nghiên cứu để nâng cao hiểu biết
 về tín ngưỡng thờ Mẫu cũng như nghi lễ hội đồng Ông tên có cái nhìn đúng đắn
 sinh hoạt văn hóa tâm linh nói chung, về thực hành tín ngưỡng thờ Mẫu nói
 riêng.

Tín ngưỡng thờ Mẫu là nét văn hóa tốt đẹp của dân tộc,
 thực hiện truyền thống uông nước như nguồn, tình thân tình ái. Hoạt động
 văn hóa thực hành nghi lễ giàu tính nhân văn, tích hợp nhiều loại hình nghệ thuật
 dân gian có giá trị và ý nghĩa quan trọng trong đời sống văn hóa tinh thần người
 Việt.

Giữ gìn và phát huy những giá trị tốt đẹp và loại bỏ những
 những giá trị tiêu cực là việc làm cần thiết, cần có sự đồng lòng của
 toàn xã hội và sự đồng tình cộng đồng, tham gia thực hiện của nhân dân, có như
 vậy, mới phát huy được hiệu quả tích cực của di sản văn hóa phi vật thể
 nhân loại mà chúng ta đang sở hữu.

(Sở Văn hóa và Thể thao Ninh Bình) A